

КУПТИ И ИМАНИ ПЕНДЖАБСКА ПРИКАЗКА

Превод от английски: Анатолий Буковски, Лина Бакалова, Надежда
Накова, 2009

chitanka.info

Живял някога един цар, който имал две дъщери. Наричали ги Купти и Имани. Той обичал много и двете и прекарвал дълги часове в разговори с тях, а един ден запитал Купти, по-голямата:

— Доволна ли си, че си поверила живота и съдбата си в ръцете ми?

— О, да — отвърнала принцесата, изненадана от въпроса. — В чии ръце бих ги поверила, ако не в твоите?

Но когато задал същия въпрос на по-малката си дъщеря, Имани, тя отговорила:

— Ами, не! Ако имах възможност, щях сама да изкова щастиято си.

На царя никак не се харесал този отговор и казал:

— Ти си твърде млада и не знаеш какво говориш. Но нека бъде тъй. Аз ще ти дам възможност да изпълниш желанието си.

След това той изпратил да повикат един стар окуцял факир, който живеел в порутена колиба в покрайнините на града, и когато факирът се явил, царят казал:

— Тъй като си много стар и почти недъгав, без съмнение ще бъдеш благодарен, ако някоя млада особа дойде да живее при теб и да те обслужва. Ето защо ще ти изпратя моята по-малка дъщеря. Тя иска сама да изкарва прехраната си и при теб ще има тази възможност.

Разбира се, старият факир не знаел какво да каже, а и да знаел, бил твърде изненадан и смутен, за да каже нещо. Младата принцеса тръгнала с него засмяна и припкала радостно напред, докато той куцукал до нея към дома си, мълчалив и объркан.

Щом пристигнали в колибата, факирът започнал да мисли как би могъл да осигури удобство на принцесата, но в края на краищата той бил факир и в къщата му нямало нищо друго, освен един одър, две стари тенджери и глинена стомна за вода, а не може да се намери много удобство в тези неща. Принцесата обаче скоро го извадила от затруднението, като попитала:

— Имаш ли някакви пари?

— Имам един грош някъде — отговорил факирът.

— Много добре — отвърнала принцесата, — дай ми този грош и излез да ми заемеш един чекрък и тъкачен стан.

След дълго търсене факирът намерил гроша и се заел със своята задача, а през това време принцесата отишла да пазарува. Най-напред

купила за едно петаче зехтин, а след това купила лен за три петачета. Когато се върнала с покупките си, тя настанила стария човек на одъра и един час разтривала недъгавия му крак със зехтина. Сетне седнала край чекръка да преде и прела цялата нощ, докато старецът спял, а на сутринта била изпрела най-фината прежда, каквато някой бил виждал. После отишла на стана да тъче и до вечерта изтъкала едно красиво сребърно платно.

— Сега — казала тя на факира, — иди на пазара и продай моя плат, докато аз си почивам.

— А колко да поискам за него? — попитал старецът.

— Две жълтици — отвърнала принцесата.

Куцукайки, факирът отишъл на пазара, и застанал там да продава плата. Скоро по-голямата принцеса минала оттам и като съзряла плата, спряла и попитала за цената.

— Две жълтици — казал факирът. Принцесата охотно ги платила и старецът закуцукал към къщи с парите. Имани сторила всичко това отново и така всеки ден. Всякога купувала зехтин и лен за един грош, погрижвала се за схванатия крак на стареца, и изпридала и изтъкавала най-красивите платове и ги продавала на високи цени. Постепенно градът се прочул с нейните прекрасни тъкани, схванатият крак на стария факир се поизправил и заякнал, а дупката под пода на колибата, където те държали парите си, все повече се пълнела с жълтици. Най-сетне един ден принцесата казала:

— Мисля, че вече имаме достатъчно, за да заживеем по-охолно.

Тя изпратила да извикат майстори и те построили красива къща за нея и стария факир. В целия град нямало по-хубава, освен царския палат. Не след дълго това достигнало до ушите на царя и когато той запитал чия е къщата, казали му, че принадлежи на дъщеря му.

— Е — възкликнал царят, — тя каза, че иска сама да изкове щастieto си, и изглежда някак си го е направила!

Скоро след това царят трябвало да замине по работа в друга страна и преди да тръгне попитал по-голямата си дъщеря какъв подарък би искала да ѝ донесе.

— Огърлица от рубини — отговорила тя. Тогава царят си помислил, че би било добре да попита и Имани, затова проводил пратеник да разбере какъв подарък иска тя. Случило се така, че

човекът пристигнал точно когато тя се опитвала да разплете един възел на стана си, и като се поклонил ниско пред нея, той казал:

— Царят ме праща да те питам какъв подарък искаш да ти донесе от страната Дур?

Но Имани, която в този миг мислела само как да развърже възела, без да се скъса нишката, отговорила:

— Търпение! — като с това искала да каже, че пратеникът трябва да почака, докато тя бъде готова да го изслуша. Пратеникът обаче си заминал, отнасяйки това като отговор, и казал на царя, че единственото нещо, което принцеса Имани иска, е „търпение“.

— О! — казал царят. — Не знам дали такова нещо може да се купи в Дур. Самият аз никога не съм го притежавал, но ако го намеря, ще ѝ го купя.

На другия ден царят отпътувал и когато си свършил работата в Дур, купил за Купти красива рубинена огърлица. След това казал на един слуга:

— Принцеса Имани иска търпение. Не знаех, че имало такова нещо, но ти трябва да идеш на пазара и да разпиташ и ако това нещо се продава, купи го и ми го донеси.

Слугата се поклонил и се оттеглил. Той обикалял из пазара известно време и викал:

— Има ли някой търпение за продан, търпение за продан?

Някои от хората се подигравали, други (които нямали търпение) му казвали да си върви и да не се занася, а някои казали:

— Човекът е луд! Сякаш може да се купи или продаде търпение!

Накрая стигнало до ушите на царя на Дур, че някакъв смахнат на пазара се опитва да купи търпение. Царят се засмял и казал:

— Бих искал да видя този човек, доведете го тук!

Придворните му тутакси отишли да търсят човека и го довели при царя, а той попитал:

— Какво е това, което търсиш?

А човекът отговорил:

— Ваше Величество! Поръчано ми е да търся търпение.

— О — казал царят, — ти май имаш чудат господар! За какво му е то?

— Моят господар иска да го подари на дъщеря си Имани — отговорил слугата.

— Щом е тъй — казал царят, — знам за едно търпение, което младата дама би могла да има, ако поиска, но то не се купува с пари.

А пък името на този цар било Суббар Хан, а „суббар“ означава „търпение“, но пратеникът не знаел това, нито разбрал, че царят се шегува. Обаче той заявил, че принцеса Имани е не само млада и красива, но също и най-умната, най-трудолюбивата и най-добросърдечната измежду принцесите, и щял още дълго да описва добродетелите ѝ, докато накрая царят вдигнал усмихнат ръка и го спрял с думите:

— Добре, добре, чакай малко, ще видя какво може да се направи.

Като казал това, той станал, отишъл в покоите си и извадил една малка ракличка. В ракличката поставил едно ветрило и след като я затворил внимателно, занесъл я на пратеника и казал:

— Ето ти тази ракличка. Тя няма нито ключалка, нито ключ, но може да бъде отворена само от онзи, който се нуждае от съдържанието ѝ — и който я отвори, ще добие търпение, но не мога да кажа дали това ще бъде същия вид търпение, което търси.

Слугата се поклонил ниско и взел ракличката, но когато попитал колко да плати, царят не поискал да вземе нищо. Пратеникът си отишъл, дал ракличката на господаря си и му разказал приключенията си.

Веднага след като баща им се завърнал в страната си, Купти и Имани получили подаръците, които бил донесъл за тях. Имани била много изненадана, когато ракличката ѝ била доставена чрез пратеника.

— Но — казала тя — какво е това? Аз нищо не съм искала! Всъщност нямах време, защото пратеникът си тръгна, преди да успея да си разплета възела.

Но слугата заявил, че ракличката е за нея, тъй че тя я взела с известно любопитство и я занесла на стария факир. Старецът се опитвал да я отвори, но напразно — толкова плътно прилягал капакът, че изглеждал непоклатим, и все пак нямало нито ключалка, нито винт, нито пружина или нещо друго, което да държи ракличката затворена. След като се изморил да опитва да я отвори, той подал ракличката на принцесата, която едва я докоснала и тя с лекота се отворила, и в нея имало едно красиво ветрило. С вик на изненада и удоволствие Имани извадила ветрилото и започнала да си вее с него.

Но едва махнала три пъти с ветрилото и пред нея изведнъж се появил сякаш от нищото Суббар Хан, владетелят на Дур! Принцесата ахнала и разтъркала очи, а старият факир седял и гледал така изумено, че няколко минути не могъл да проговори. Най-сетне той казал:

— Кой си ти, добри господине, моля?

— Името ми — казал царят — е Суббар Хан от Дур. Тази дама — поклонил се той на принцесата — ме повика и аз дойдох!

— Аз? — заекнала принцесата. — Аз да съм Ви повикала? Никога не съм Ви виждала, нито съм чувала за Вас през живота си, как е възможно това?

Тогава царят им разказал как научил, че някой търсел из пазара на неговия град да купи търпение, и как той му дал ветрилото в ракличката.

— И двете са вълшебни — добавил той. — Когато някой използва ветрилото, след три махвания ще бъде при него, ако ли пък го сгъне и почука с него по масата, след три почуквания ще бъде отново вкъщи. Ракличката няма да се отвори за всеки, освен, както видяхте, за тази прекрасна дама, която търсеше търпение, и тъй като това е моето име, ето ме, изцяло на нейните услуги.

Сега принцеса Имани кипнала и ѝ се искало час по-скоро да сгъне ветрилото и да почука трикратно с него, за да изпрати царя обратно у дома, но старият факир много се зарадвал на госта си. Така или иначе те прекарвали една приятна вечер заедно, преди Суббар Хан да си замине.

След това той бил често призоваван. И тъй като и той, и факирът много обичали шаха и били добри шахматисти, обикновено прекарвали половината нощ в игра, и накрая започнали да наричат една малка стая в къщата „царската стая“, и всеки път, когато останел до късно, той преспивал там, а на сутринта се прибирал вкъщи.

Скоро стигнало до ушите на принцеса Купти, че някакъв богат и красив младеж посещава дома на сестра ѝ, и силно завидяла. И тъй, тя отишла един ден да посети Имани и се престорила, че е много привързана към нея и се интересува от къщата и от това как живеели Имани и старият факир, и от техния тайнствен царски посетител. Както сестрите обикаляли от място на място, на Купти била показана стаята на Суббар Хан и по-късно тя намерила някакъв предлог и се вмъкнала там сама. После бързо пръснала под чаршафа, с който било

застлано леглото, множество ситно натрошени стъкълца, намазани с отрова, които била донесла със себе си, скрити в дрехите ѝ. Скоро след това напуснала дома на сестра си, заявявайки, че никога няма да си прости, че не е общувала с нея през цялото това време, и сега ще започне да навакхва пропуснатото.

Същата вечер дошъл Суббар Хан и останал до късно да играе шах със стария факир, както обикновено. Най-сетне той много се изморил и пожелал „лека нощ“ на факира и принцесата, но щом легнал в леглото, хиляди малки отровни стъкълца се забили в тялото му. Той не можел да разбере какво става и се въртял насам-натам, докато целият се набол, и чувствал сякаш огън го изгаря от главата до петите. Но не казал нито дума, а изкарал цялата нощ в агония от болките в тялото и още по-мъчителните мисли, че трябва да е бил отровен, както се досещал, и то в собствения дом на Имани. На сутринта, въпреки че бил почти пред припадък, той пак нищо не казал и с помощта на вълшебното ветрило бил своевременно отнесен отново у дома си. Тогава изпратил да доведат всички лечители и доктори в царството му, но никой не могъл да разбере каква е болестта му. Така останал много седмици, като опитвал всяко лекарство, което можело да се намери, прекарвайки безсънни нощи и болезнени, трескави и мъчителни дни, докато накрая вече бил на косъм от смъртта.

В същото време принцеса Имани и старият факир били много разтревожени, защото колкото и да махали с вълшебното ветрило, никакъв Суббар Хан не се появявал, и те се опасявали, че компанията им му е омръзнала или го е застигнала зла участ. Накрая принцесата била така измъчена от съмнения и несигурност, че решила сама да отиде в царството Дур и да види какво се е случило. Тя се преоблякла в мъжки дрехи като млад факир и тръгнала на път сама и пешком, както би пътувал всеки факир. Една вечер тя се озовала в гората и легнала под едно голямо дърво да прекара нощта. Ала не могла да заспи, защото мислела за Суббар Хан, и се чудела какво се е случило с него.

След малко чула две големи маймуни да разговарят помежду си на дървото над главата ѝ.

— Добър вечер, братко — казала едната, — откъде идваш и какви са новините?

— Идвам от Дур — казала другата — и новините са, че царят умира.

— О — казала първата, — съжалявам да чуя това, защото той е изкусен изстребител на леопарди и други животни, които не трябва да се оставят да живеят. Какво се е случило с него?

— Никой от хората не знае — отвърнала втората маймуна, — но птиците, които виждат всичко и разнасят всички вести, казват, че той умира от отровни стъкла, които Купти, царската дъщеря, пръснала върху леглото му.

— Ах! — казала първата маймуна, — каква тъжна новина. Но ако знаеха само, че плодовете на това дърво, на което седим, на киснати в гореща вода, лекуват такава болест най-много за три дни.

— Вярно! — казала другата, — жалко, че не можем да кажем на някой от хората за това толкова просто лекарство и така да спасим живота на един добър човек. Но хората са толкова глупави — те отиват и се затварят в задушни къщи сред претъпкани градове, вместо да живеят на хубави проветриви дървета, и така пропускат да опознаят всички най-добри неща.

Когато Имани чула, че Суббар Хан умира, тихо заплакала, но като се заслушала, избърсала сълзите си и се изправила, и щом се развиделило над гората, започнала да бере плодове от дървото, докато не напълнила кърпата си с тях. След това тръгнала да върви колкото можела по-бързо и след два дни стигнала до град Дур. Първото нещо, което направила, било да мине през пазара, викайки:

— Продавам лекарство! Има ли болни, които се нуждаят от моето лекарство? — и скоро някакъв човек казал на съседа си:

— Виж този млад факир, който продава лекарство, може би той би могъл да направи нещо за царя.

— Пфу! — отвърнал другият, — толкова сивобради се провалиха, каква ли полза може да има от младок като този?

— Все пак — рекъл първият, — поне да опита.

Той отишъл да говори с Имани и те заедно се отправили към двореца, където известили, че е дошъл още един лекар, който ще се опита да излекува царя.

След като чакала известно време, въвели Имани в стаята на болния. Тя била така добре предрешена, че царят не я познал, а той бил така отслабнал от болестта, че и тя едва го познала. Но тя започнала веднага, изпълнена с надежда, и поискала да ѝ осигурят отделен апартамент и едно гърне, в което да вари вода. Щом водата

завряла, тя накиснала малко от своите плодове в нея, дала лекарството на слугите и им казала да измият с него тялото на царя. Първото измиване помогнало тъй много, че царят спал спокойно през цялата нощ. На втория ден отново направила същото и този път царят заявил, че е гладен, и поръчал да му донесат храна. След третия ден бил съвсем добре, но бил много отпаднал от дългото боледуване. На четвъртия ден той станал от леглото и седнал на трона си, а след това изпратил да доведат лекаря, който го бил излекувал. Когато се явила Имани, всички се зачудили, че един толкова млад човек може да бъде такъв способен лекар, и царят поискал да го възнагради щедро с пари и най-различни скъпоценности. Отначало Имани не искала да вземе нищо, но накрая казала, че ако трябва да бъде възнаградена, тя би поискала царския пръстен с печат и неговата кърпа. Като видял, че не иска нищо друго, царят ѝ дал пръстена с печат и кърпата си и тя се отправила назад към своята страна с най-голямата бързина, на която била способна.

Скоро след завръщането ѝ, след като разказала на факира всичките си приключения, двамата повикали Суббар Хан с помощта на вълшебното ветрило и когато се явил, го попитали защо не бил идвал толкова дълго време. Тогава той им разказал всичко за болестта си и как бил излекуван и когато свършил, принцесата станала, отворила един шкаф, извадила пръстена и кърпата и казала със смях:

— Тези ли са наградите, които даде на твоя лекар?

Царят погледнал и я познал, и в един момент разбрал всичко, което се било случило. Той скочил, прибрал вълшебното ветрило в джоба си и заявил, че повече никой няма да го праща обратно в царството му, освен ако Имани не дойде с него и стане негова жена. Така и решили, и старият факир и Имани отишли в град Дур, където Имани се омъжила за царя и заживели щастливо с него.

Иллюстрация: Хенри Джъстис Форд (Henry Justice Ford, 1907)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.